

Проблемні питання застосування спеціальних знань під час проведення судової інженерно-екологічної експертизи

Владлен Павелко

старший судовий експерт, відділ будівельних, земельних, екологічних досліджень та оціночної діяльності, Запорізький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Міністерства внутрішніх справ України, м. Запоріжжя, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9645-6175>, e-mail: vladlenecology@gmail.com

Наталія Сапожник

судовий експерт, відділ будівельних, земельних, екологічних досліджень та оціночної діяльності, Запорізький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Міністерства внутрішніх справ України, м. Запоріжжя, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9960-3582>, e-mail: nata.sapo1824@gmail.com

Висвітлено питання застосування спеціальних знань під час проведення судової інженерно-екологічної експертизи та значення взаємодії судів, правоохоронних органів та експертних установ у справах адміністративної юрисдикції.

Ключові слова: адміністративна юрисдикція; судова інженерно-екологічна експертиза; експертне забезпечення; взаємодія.

Problematic Issues of Applying Specialized Knowledge During Forensic Engineering and Environmental Expertise

Vladlen Pavelko, Nataliia Sapozhnyk

The issue of using specialized knowledge during forensic engineering and environmental expertise and the importance of interaction between courts, law enforcement agencies, and expert institutions in matters of administrative jurisdiction are highlighted.

Keywords: administrative jurisdiction; forensic engineering and environmental expertise; expert support; interaction.

Об'єктами дослідження інженерно-екологічної експертизи є матеріальні та матеріалізовані джерела інформації, що містять фактичні дані про обставини досліджуваної ситуації (забруднення довкілля та/або виникнення надзвичайних аварій, ситуацій, які спричинені, зокрема, військовою агресією, військовими, терористичними або іншими злочинними діями тощо).

Дослідження проводиться шляхом вивчення матеріалів справ адміністративної юрисдикції, аналізу нормативної, нормативно-технічної, спеціальної технічної документації у галузі регулювання відповідної виробничої діяльності, порівняння результатів дослідження з вимогами нормативної, нормативно-технічної, спеціальної технічної документації та фактичними даними, які обумовили виникнення досліджуваної події.

Одними із найнеобхідніших вихідних даних для проведення судової інженерно-екологічної експертизи є:

- результати проведення огляду місця події та фіксація вчиненого правопорушення із залученням спеціалістів;
- акти, складені за результатами проведення планової (позапланової) перевірки Державною екологічною інспекцією за дотриманням вимог природоохоронного законодавства;
- результати відбору проб та інструментально-лабораторних вимірювань показників складу та властивостей викидів стаціонарних джерел забруднення атмосферного повітря, вод, ґрунтів;
- інші джерела інформації про негативний антропогенний вплив на навколишнє середовище.

Поміж основних нормативно-правових актів, які регулюють вказані питання варто зазначити наказ офісу Генерального прокурора України від 16.06.2022 № 94/363/150/226/356 «Про затвердження Порядку взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції

України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля» [1].

На жаль, під час досудового розслідування не завжди вирішується питання щодо повного та всебічного збирання інформації та документів, які мають значення для дослідження та надання відповіді на поставлені перед судовим експертом запитання.

Непоодинокі випадки, коли у наданих на дослідження матеріалах наявні декілька таких документів, як протоколи огляду місця події, проведені у різні дати, протоколи про адміністративне правопорушення, акти проведення контрольних заходів, і в цих документах наведена інформація, що різниться між собою, а ініціатор проведення судової експертизи не уточнює у поставленому перед судовим експертом запитанні, відповідно до якого саме документа (акту, протоколу тощо) необхідно здійснити розрахунок розміру шкоди. Також трапляються ситуації, коли орган досудового розслідування надає на дослідження протоколи огляду місця події взагалі без залучення спеціалістів з охорони навколишнього природного середовища.

Непоодинокі є випадки формулювання запитань, поставлених перед судовим експертом, зміст яких стосується питань права, що виходить за межі спеціальних знань судового експерта.

Зазначені вище приклади неповноти вихідних даних, які надаються судовому експерту, не надають можливості проводити дослідження без заявлення клопотання ініціатору щодо уточнення інформації або надання додаткових матеріалів, які необхідні для відповіді на поставлені запитання, що значно збільшує строки виконання судових експертиз.

Отже, наведені проблемні питання можуть негативно впливати (ускладнювати) і на процес проведення судової інженерно-екологічної експертизи.

Порелік джерел посилання

1. Порядок взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля : затв. наказ. офісу Генпрокурора, МВС України, СБУ, Міндовкілля України, Мініагрополітики України від 16.06.2022 р. № 94/363/150/226/356. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v094_905-22/print.